

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ І
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
НАПН УКРАЇНИ
ГО «СПРАВА КОЛЬПІНГА В УКРАЇНІ»

НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ
В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
ДОПОВІДЕЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Ужгород, 25 вересня 2020 року)

Ужгород – 2020

УДК 371; 364

Надання соціальних послуг в умовах децентралізації: проблеми та перспективи:
Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції
(м.Ужгород, 25 вересня 2020 р.) / За ред. О. Бартош, С. Литвинової, В. Панка, Ф. Шандора.
Ужгород: ФОП Роман О.І., 2020. 110 с.

ISBN 978-617-7868-29-2

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Надання соціальних послуг в умовах децентралізації: проблеми та перспективи», яка відбулася на базі кафедри соціології та соціальної роботи факультету суспільних наук Ужгородського національного університету 25 вересня 2020 р. Видання розраховане на науковців, докторантів, аспірантів, студентів, практиків, які цікавляться даною проблемою. Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

*Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
протокол № 2 від 30 вересня 2020 року*

© Ужгородський національний університет, 2020
© Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи
НАПН України, 2020
© Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України, 2020

ЗМІСТ

Албул Ірина НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД ГРОМАДИ м.УМАНІ.....	9
Афанасьєв Дмитро, Джуган Руслана НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ ДІТЯМ-РОМАМ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	10
Байдик Віта ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВРАЗЛИВИМИ СІМ'ЯМИ ТА ДІТЬМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	13
Балухтіна Олена МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ГРОМАД У СПРАВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)	15
Бартош Олена, Barkasi Daniela ЕСОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ В СЛОВАЧЧИНІ	17
Баршацька Галина, Турба Оксана ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СТУДЕНТСТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	18
Бованенко Ольга ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИКА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ	20
Булеза Богдана НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОСОБАМ З АДИКТИВНОЮ ПОВЕДІНКОЮ	21
Вайнола Ренате ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА	22
Вакуленко Олена МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ: СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПОТРЕБИ.....	24
Віхляєва Яна, Застело Анна РЕФОРМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ	26
Водоп'ян Наталія СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ДОВГОТРИВАЛИХ КАРАНТИНІВ.....	27
Гніда Тетяна РЕАДАПТАЦІЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ У СІМ'ЯХ, ЯКІ ОПИНИЛИСЯ В СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	29
Голова Наталія, Міняйлова Ірина РОЗВИТОК ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАВДАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	30
Голова Наталія, Федчук Юлія ЕТАПИ ЗАЛУЧЕННЯ ФАХВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗВО	32
Holonič Ján СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В СЛОВАЧЧИНІ	34
Жиленко Руслан, Повідайчик Оксана ВИВЧЕННЯ ПОТРЕБ ВЕТЕРАНІВ АТО/ООС У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ.....	35
Златопольська Наталія СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ У СФЕРІ ЗБЕРЕЖЕННЯ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я	37
Зозуляк-Слущик Роксоляна ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	40
Іваничко Інна НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ НАЦІОНАЛЬНИМ МЕНШИНАМ ЗАКАРПАТТЯ	41
Іванченко Ольга THE SOCIAL SERVICE FOR COMMUTERS IN SOUTHERN UKRAINE OF THE LATE 19 TH - EARLY 20 TH CENTURIES	43

Ісаєвич Світлана ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОПРОФІЛАКТИКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	44
Кацьора Олександр ПОВНОВАЖЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЩОДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	46
Ковач Аттіла НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ З ПРОФОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	47
Козубовська Ірина, Stanciene Dalia Marija МІЖКУЛЬТУРНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	49
Козубовський Максим СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ З ПРОБЛЕМНОЮ ПОВЕДІНКОЮ В США.....	50
Козубовський Ростислав ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В ПРОЦЕСІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	52
Конончук Антоніна ЕКО-КАРТА ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У НАДАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	53
Кравченко Оксана ДОСТУПНІСТЬ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ОБ'ЄКТІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	55
Лещинський Олександр СИСТЕМНА РОБОТА З РОДИНОЮ У ГРОМАДІ	56
Литвинова Світлана ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ ЯК СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ	57
Malatyinszki Szilard СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ НА РІВНІ ГРОМАДИ В УГОРЩИНІ	58
Максимовська Наталія СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПОСЛУГИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ІНТЕГРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	59
Мар'єнко Майя ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ ГРАФІКОМ	61
Марухина Ірина ДО ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ СПЕЦІАЛІСТІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	62
Матрос Ольга ВИКОРИСТАННЯ «SOFT SKILLS» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ФАХІВЦІВ	64
Мигалина Зоряна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДАПТАЦІЇ МІГРАНТІВ В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ США ЯК ОДНА З ВАЖЛИВИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	65
Міхеєва Оксана ЗМІСТ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ	67
Молоченко Інна НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	68
Носенко Юлія ІНВАЛІДНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОНСТРУКТ	69
Овод Юлія МОДЕЛЬ ЗМІНИ ПОВЕДІНКИ КЛІЄНТА ЯК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ ...	71
Овчарова Валерія ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	73
Олійник Галина ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	75

Орос Олександра	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НЕПОВНОЛІТНИМИ, ЯКІ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИПРАВНУ ПОВЕДІНКУ	77
Панок Віталій	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ МОДЕЛІ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	78
Панченко Вадим	
ЗАСТОСУВАННЯ НЕОБҐРУНТОВАНИХ ІНДИКАТОРІВ У ДЕРЖАВНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЯК ЧИННИК НЕЕФЕКТИВНОГО НАДАННЯ ОБ'ЄДНАНИМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ І ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ЦЬЙ СФЕРІ	80
Перепада Ольга	
ЕТИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ В ОСВІТІ	82
Повідайчик Михайло, Стойка Олеся	
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ У ВИЩІЙ ШКОЛІ США В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	84
Попович Василь, Таран Володимир	
КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	86
Попович Анна	
СОЦІАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУБ'ЄКТИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ У ГРОМАДАХ	87
Приймак Олег, Приймак Юлія	
РОЛЬ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДІАГНОСТИЦІ ЯКОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВДОМА У ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ	89
Різак Ірина	
ХАРАКТЕРИСТИКА БРИТАНСЬКОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ	90
Романовська Діана	
ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	92
Романовська Людмила	
ВПЛИВ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ЧЛЕНІВ ДИТЯЧИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ	94
Рюль Вікторія, Černá Martina	
ДО ПИТАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА ЗАКАРПАТТІ.....	96
Серга Тетяна	
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	97
Сі Цзечень	
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	99
Сороко Наталія	
СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ STEAM-ОРІЄНТОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	100
Стрюкова Юлія	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СІМЕЙ ЗІ СКЛАДНИМИ ЖИТТЄВИМИ ОБСТАВИНАМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	101
Шандор Федір, Wojko Martha	
ПРОФЕСІЙНІ РОЛІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	102
Щербина Сергій, Дударьов Віталій	
СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	105
Ясточкіна Ірина, Баско Людмила	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З СІМЕЙ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	106
Смук Оксана	
ФОСТЕРНА СІМ'Я ЯК ІНСТИТУТ ОПІКИ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОЇ ОПІКИ	108

CONTENT

Albul Iryna. PROVISION OF SOCIAL SERVICES IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION: EXPERIENCE OF UMAN COMMUNITY	9
Afanasiev Dmytro, Dzhuhan Ruslana. PROVISION OF EDUCATIONAL SERVICES TO ROMA CHILDREN IN CONDITIONS OF COVID-19 PANDEMIC: RESULTS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH	10
Baidyk Vita. ISSUES OF SOCIAL WORK WITH VULNERABLE FAMILIES AND CHILDREN IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION	13
Balukhtina Olena. INTERNATIONAL SUPPORT OF COMMUNITIES IN THE ORGANIZATION OF INTEGRATED SOCIAL SERVICES (ON THE EXAMPLE OF ZAPORIZHZHA REGION)"	15
Bartosh Olena, Barkasi Daniela. SOCIAL ASSISTANCE FOR LOW-INCOME FAMILIES IN SLOVAKIA.....	17
Barshatska Halyna, Turba Oksana. INFORMATION ENVIRONMENT AND VALUE ORIENTATIONS OF STUDENTS: REGIONAL ASPECT	18
Bovanenko Olha. USE OF DECORATIVE AND APPLIED ACTIVITIES AS A FACTOR OF FORMATION OF ARTISTIC AND AESTHETIC CULTURE OF STUDENTS IN COMMUNITY	20
Buleza Bohdana. PROVISION OF SOCIAL SERVICES TO INDIVIDUALS WITH ADDICTIVE BEHAVIOR	21
Vainola Renate. FACTORS OF DEVELOPMENT OF INNOVATIVE POTENTIAL OF A SOCIAL WORKER	22
Vakulenko Olena. MONITORING AND EVALUATION OF SOCIAL SERVICES: CURRENT POSSIBILITIES AND NEEDS.....	24
Vikhlyayeva Yana, Zastelo Anna. REFORMS OF SOCIAL SERVICES: CURRENT STATE AND WAYS OF OPTIMIZATION	26
Vodopyan Nataliia. SOCIAL PROTECTION OF EDUCATIONAL PROCESS PARTICIPANTS IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS DURING LONG-TERM QUARANTINE	27
Hnida Tatyana. READAPTATION AND RESOCIALIZATION IN FAMILIES WHO FIND THEMSELVES IN DIFFICULT LIFE CIRCUMSTANCES AS A RESULT OF MILITARY ACTIONS IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION.....	29
Holova Nataliia, Minyailova Iryna. DEVELOPMENT OF THE VALUE-SENSE SPHERE OF FUTURE SOCIAL WORKERS IN THE CONTEXT OF TASKS OF VOCATIONAL EDUCATION	30
Holova Nataliia, Fedchuk Yuliia. STAGES OF INVOLVEMENT OF SOCIAL SPHERE SPECIALISTS IN VOLUNTEER ACTIVITIES DURING THE TRAINING PROCESS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	32
Holonič Ján. SOCIAL SERVICES FOR THE LEDERLY IN SLOVAKIA.....	34
Zhylenko Ruslan, Povidaychuk Oksana. STUDY OF THE NEEDS OF VETERANS OF ANTI-TERRORIST OPERATIONS / JOINT FORCES OPERATIONS IN SOCIAL SERVICES	35
Zlatopolska Natalia. SOCIAL SERVICES FOR ADOLESCENTS AND YOUTH IN THE FIELD OF REPRODUCTIVE HEALTH.....	37
Zozulyak-Sluchyk Roksolyana. FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SOCIAL WORKERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	40
Ivanychko Inna. PROVISION OF EDUCATIONAL SERVICES TO NATIONAL MINORITIES OF TRANSCARPATHIA	41
Ivanchenko Olha. THE SOCIAL SERVICE FOR COMMUTERS IN SOUTHERN UKRAINE OF THE LATE 19 TH - EARLY 20 TH CENTURIES	43

Isayevych Svitlana. PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF PSYCHOPROPHYLAXIS IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT.....	44
Katsora Oleksandr. POWERS OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES TO PROVIDE SOCIAL SERVICES IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION	46
Kovach Attila. PROVISION OF EDUCATIONAL SERVICES ON YOUTH VOCATIONAL GUIDANCE BY MEANS OF MUSEUM PEDAGOGY.....	47
Kozubovska Iryna, Stanciene Dalia Marija. INTERCULTURAL TOLERANCE AS AN IMPORTANT CONDITION FOR THE EFFICIENCY OF PROVIDING SOCIAL SERVICES IN A MULTICULTURAL SOCIETY	49
Kozubovskyi Maksym. SOCIAL AND PEDAGOGICAL SERVICES FOR THE MINORS WITH PROBLEM BEHAVIOR IN THE USA	50
Kozubovskyi Rostyslav. PROVISION OF SOCIAL SERVICES IN UKRAINE IN THE PROCESS OF VOLUNTEER ACTIVITY	52
Kononchuk Antonina. THE ECOMAP AS A METHOD OF INCREASING THE COMPETENCE OF A SOCIAL WORKER IN PROVIDING SOCIAL SERVICES.....	53
Kravchenko Oksana. ACCESSIBILITY FOR PEOPLE WITH DISABILITIES OF SOCIOCULTURAL INFRASTRUCTURE FACILITIES AND PROVISION OF SOCIAL SERVICES	55
Leschinsky Oleksandr. SYSTEMIC COMMUNITY FAMILY WORK	56
Lytvynova Svitlana. DISTANCE LEARNING DURING A PANDEMIC PERIOD AS A SYSTEM OF SOCIAL EDUCATIONAL SERVICES	57
Malatyinszki Szilard. COMMUNITY SOCIAL SERVICES IN HUNGARY	58
Maksymovska Nataliia. SOCIAL-CULTURAL SERVICES IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION AS A MECHANISM OF INTEGRATION OF TERRITORIAL COMMUNITY SUBJECTS	59
Marienko Maiia. PROSPECTS OF ENSURING THE EFFECTIVE DISTANCE LEARNING OF STUDENTS BY AN INDIVIDUAL SCHEDULE	61
Marukhyra Iryna. TO THE ISSUE OF METHODOLOGICAL SUPPORT OF PSYCHOLOGICAL SERVICE SPECIALISTS IN CONDITIONS OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES	62
Matros Olha. USE OF SOFT SKILLS FOR TRAINING OF FUTURE SOCIAL SPECIALISTS	64
Myhalyna Zoryana. ENSURING THE ADAPTATION OF MIGRANTS IN THE SOCIAL-CULTURAL ENVIRONMENT OF THE UNITED STATES AS ONE OF THE IMPORTANT SOCIAL SERVICES.....	65
Mikheeva Oksana. CONTENT OF THE PROCESS OF ADAPTATION OF MILITARY SERVICE OFFICERS.....	67
Molochenko Inna. PROVISION OF SOCIAL SERVICES IN CONDITION OF PANDEMIC	68
Nosenko Yuliia. DISABILITY AS A SOCIAL-CULTURAL CONSTRUCT	69
Ovod Yuliia. MODEL OF CHANGING CLIENT' BEHAVIOR AS A THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF SOCIAL SUPERVISION	71
Ovcharova Valeria. FACTORS OF EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF SOCIAL WORK ON INVOLVING YOUTH IN VOLUNTEERING IN THE CONTEXT OF DECENTRALIZATION	74
Oliynyk Halyna. GAME ACTIVITY AS A MEANS OF SUCCESSFUL ADAPTATION OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS	75

Oros Oleksandra.	
SOCIAL WORK ASPECTS WITH MINORS WHO DEMONSTRATE UNLAWFUL BEHAVIOR	77
Panok Vitali.	
ORGANIZATIONAL MODELS OF ACTIVITY OF THE PSYCHOLOGICAL SERVICE OF THE EDUCATION SYSTEM IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION	78
Panchenko Vadim.	
USE OF UNJUSTIFIED INDICATORS IN STATE SOCIAL PROGRAMS IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS AS FACTOR OF INEFFICIENT PROVISION TO UNITED TERRITORIAL COMMUNITY OF SOCIAL SERVICES AND DEVELOPMENT OF AN APPROPRIATE INFRASTRUCTURE IN THIS AREA	80
Perepada Olha.	
ETHICAL AND PSYCHOLOGICAL ISSUES IN EDUCATION	82
Povidaychyk Mykhailo, Stoyka Olesya.	
FEATURES OF PROVIDING EDUCATIONAL SERVICES IN US HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION	84
Popovych Vasyl, Taran Volodymyr.	
THE CONCEPT OF SOCIAL JUSTICE IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN SOCIETY	86
Popovych Anna.	
SOCIAL ENTERPRISES AS SUBJECTS OF PROVIDING SOCIAL SERVICES IN COMMUNITIES	87
Priimak Oleh, Priimak Yulia.	
THE ROLE OF SOCIOLOGICAL RESEARCH IN DIAGNOSTICS OF QUALITY OF SOCIAL SERVICES AT HOME IN ZAPORIZHZYA REGION	89
Rizak Iryna.	
CHARACTERISTICS OF THE BRITISH SYSTEM OF SOCIAL WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITIES	90
Romanovska Diana.	
ISSUES OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SPECIALISTS OF PSYCHOLOGICAL SERVICE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION	92
Romanovska Lyudmyla.	
THE INFLUENCE OF PUBLIC OPINION ON SOCIALIZATION OF MEMBERS OF CHILDREN'S PUBLIC ASSOCIATIONS	94
Riul' Viktoria, Černá Martina.	
TO THE ISSUE OF DECENTRALIZATION OF SOCIAL SERVICES IN TRANSCARPATIA	96
Serha Tatyana.	
PROBLEMS OF QUALITY ASSURANCE OF SOCIAL SERVICES IN MODERN UKRAINE	97
Xi Zechen.	
APPLICATION OF THE PROJECT METHOD IN SOCIAL AND EDUCATIONAL WORK OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	99
Soroko Natalia.	
SOCIAL ASPECT OF PROJECTING AND IMPLEMENTATION OF STEAM-ORIENTED EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR THE DEVELOPMENT OF INFORMATION-DIGITAL COMPETENCY OF A TEACHER.....	100
Stryukova Julia.	
PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF FAMILIES WITH DIFFICULT LIVING CIRCUMSTANCES IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION OF SOCIAL SERVICES	101
Shandor Fedir, Bojko Martha.	
PROFESSIONAL ROLES OF SOCIAL WORKERS.....	102
Shcherbina Serhiy, Dudarev Vitaly.	
MODERN SOCIAL-VALUE ORIENTATIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION.....	105
Yastochkina Iryna, Basko Lyudmyla.	
INNOVATIVE METHODS OF SOCIAL AND PEDAGOGICAL WORK WITH CHILDREN FROM INTERNALLY DISPLACED FAMILIES IN SECONDARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS	106
Smuk Oksana.	
FOSTER FAMILY AS AN INSTITUTE OF CARE AND UPBRINGING OF CHILDREN DEPRIVED OF PARENTAL CARE	108

2. Аналітичний звіт з проведення репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді в Україні / Боярко І., Злуніцина Т. та інш., Київ, 2019. 92 с. URL: http://www.dsmsu.gov.ua/media/2020/02/12/22/Analitichnii_ZVIT_2019.pdf
3. Аналітичний звіт «Становище молоді в Україні» / А.Думчева, О.Сакович, С.Савчук та інш., Київ, 2019. 79 с. URL: <http://www.un.org.ua/images/documents/4790/THE%20STATE%20OF%20YOUTH%20IN%20UKRAINE%202019%20%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf>
4. Безпалько О.В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: монографія. Київ: Наук. світ, 2006. 408 с.
5. Весперіс С.З., Решетняк Я.В. Децентралізація: проблеми новосформованих об'єднаних територіальних громад. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19 (1). С. 46–50.
6. Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life. Adopted by the Congress of Local and Regional Authorities of Europe on the 10th session, May 21, 2003. URL: <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1510/Revised%20European%20Charter%20on%20the%20Participation%20of%20YYP.pdf>

Олійник Галина Михайлівна

кандидат педагогічних наук, викладач

кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Тернопільський національний педагогічний університет імені В.Гнатюка

м.Тернопіль, Україна

galochka_ua@ukr.net

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

В Україні відбуваються широкомасштабні процеси соціально-економічних і політичних змін, коли максимально загострюються суспільні суперечності. Протягом багатьох років державна підтримка людей з особливими потребами зводилась до певного матеріального забезпечення (пенсійні виплати), надання медичних послуг (діагностика, лікування) та освіти (навчання у спеціальних навчальних закладах). Поряд з цим, більшість людей, маючи обмеження, були ізольовані від навколишнього світу.

Особливу категорію людей з особливими потребами становлять діти. До цієї категорії відносяться діти, які мають обмеження життєдіяльності, що призводить до соціальної дезадаптації внаслідок порушення росту і розвитку дитини, здатності до пересування, самообслуговування, орієнтації, контролю за поведінкою, навчання та трудової діяльності [1, с. 4].

Створення оптимальних умов для життєдіяльності, відновлення втрачених контактів з навколишнім світом, успішного лікування і подальшої корекції, психолого-педагогічної реабілітації, соціально-трудова адаптації та інтеграції цих людей в суспільство належить сьогодні до першочергових державних завдань.

Науковий аналіз проблеми соціальної адаптації дітей з особливими потребами пов'язується з дослідженнями таких її складових частин, як процес індивідуальної адаптації, роль різноманітних соціальних інститутів у роботі з дитячим контингентом та ін. Необхідно визнати, що дослідження соціальної адаптації дітей з особливими потребами не знайшло широкого відображення в науковій літературі. Суть процесу соціальної адаптації досліджували А.Арнольдс, Л.Буєва, Л.Коган, Т.Кисельова,

Ю.Красильников та ін. Загальні проблеми інвалідності, психологічні особливості людей з особливими потребами розкриті в роботах А.Асмолова, Л.Виготського, Т.Добровольської, А.Леонтьєва, А.Лурія.

Проте дані дослідження відображають лише окремі сторони проблеми соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами.

Проблема адаптації до умов навчального закладу виникає в дитини будь-якого віку, коли вона вперше приходять у ясла або дитячий садок. Для такої дитини все незвично: відсутність близьких, незнайомі дорослі, багато дітей, новий розпорядок дня, нове приміщення, незвичні умови. Нове життя потребує від дитини трансформації сформованого раніше стереотипу поведінки. Як відомо, він формується вже з перших днів життя в родині й до 2–3 років стає досить стійким. Така різка зміна звичних форм життя викликає насамперед нервово-психічне напруження, не завжди проходить без труднощів, а в деяких дітей супроводжується важкими емоційними переживаннями. У дітей у період адаптації можуть порушуватися сон, апетит, настрій, набуті раніше позитивні звички й навички, іноді підвищується температура тіла, може спостерігатися тимчасова втрата мови. Життя людини від самого початку і до кінця є адаптацією до середовища.

Соціальна адаптація – процес пристосування індивіда до умов соціального середовища, формування адекватної системи стосунків із соціальними об'єктами, інтеграція особистості в соціальні групи, діяльність щодо освоєння стабільних умов, прийняття норм і цінностей нового соціального середовища [3, с. 7]. Важливу роль у процесі адаптації відіграють

особистісні якості педагога, його чутливість до іншої людини, гуманність у помислах і діях.

Вихователь – головна фігура педагогічного процесу. Його особистий приклад – могутній фактор виховного впливу. Завдяки спілкуванню з дітьми педагог виховує їх не тільки словами, але й своєю особистістю. Не менш важливими є вимоги вихователя у процесі взаємодії з дитиною з особливими потребами. Вони передбачають глибокі знання індивідуально-психологічних особливостей дітей з особливими освітніми проблемами.

Важливим моментом у створенні комфортних умов перебування дітей з особливими потребами в дошкільному закладі є надання їм можливості періодично розвантажуватися, розслаблятися. Для цього можна використати ігри з «клякси» або ігри з папером, які сприяють релаксації. Для зняття агресії, звільнення від негативних емоцій слід боксувати гумову грушу. Ще можна запропонувати дитині виконати певні фізичні вправи, танцювальні рухи.

Отже, важливим чинником соціальної адаптації дітей з особливими потребами в дошкільному закладі є забезпечення їх емоційної рівноваги. Пріоритетна роль у цьому питанні належить вихователю, адже саме він несе відповідальність за ефективність педагогічної взаємодії.

Методика педагогічного впливу є системою засобів організації різнопланової діяльності дітей, що забезпечує її різнобічний розвиток. Розрізняють такі види засобів: гра, слово, музика [5, с.46].

Провідною діяльністю дітей дошкільного і молодшого шкільного віку є гра. Наукові дослідження свідчать, що існують відмінності в кількості та якості та якості ігрових умінь у дітей із вадами та їхніх здорових товаришів. У малюків з особливими потребами гірше розвивається символічне мислення. Наприклад, вони можуть вимагати для гри іграшковий телефон, тоді як їхні однолітки без вад уже використовують еквіваленти – слова, дії, що зображають розмову по телефону, або символічні об'єкти, наприклад, дерев'яний кубик.

Гра є тією універсальною формою діяльності, в середині якої, за визначенням Д.Ельконіна, відбуваються основні прогресивні зміни в психіці та особистості дитини-дошкільника, гра визначає його відношення з оточуючими людьми, готує до переходу

на наступний віковий етап, до нових видів діяльності [2, с.210].

Саме у грі, на фоні яскравих і глибоких позитивних емоцій, формуються перші знання, уміння та навички дитини, закладаються перші цеглини її моральних витоків, інтелекту, фізичної досконалості, набувається перший життєвий досвід. Дитина із особливими потребами не завжди може самостійно вибрати гру або взяти у ній участь. Така дитина більшою мірою залежна від оточення, товаришів та дорослих. Вдало підібрані і вміло проведені ігри стануть гарантованими помічниками у набутті необхідних навичок.

Саме тому все більшого значення набуває ігрова терапія – метод корекції емоційних і поведінкових розладів у дітей шляхом залучення їх до різноманітних ігрових ситуацій.

Л.Френк зауважив, що гра для дітей – це спосіб навчитися тому, чому їх ніхто не зможе навчити, спосіб орієнтації в реальному світі, просторі і часі, спосіб дослідження предметів та людей. Включаючись у процес гри, діти вчаться жити в сучасному світі. Гра допомагає дитині оволодіти цінностями культури, виробити певні навички. Коли діти грають, вони відображають особисту індивідуальність і ближче підходять до внутрішніх ресурсів, які можуть стати частиною їх особистості [4].

Для того, щоб використання ігрової діяльності було ефективним важливо формувати позитивне емоційне ставлення у дитини до гри та приділяти увагу таким компонентам як мотивація до гри, постановка ігрової мети, пояснення правил дій, контролю та оцінки поведінки дитини під час гри. Ефективність проведення ігор передбачає також врахування індивідуально-психологічних особливостей дітей різних категорій з особливими освітніми потребами та реалізацію індивідуального підходу під час гри.

Висновки. Отже, ігрова діяльність є засобом розвитку пізнавальної активності дитини; її здатності сприймати та аналізувати сенсорну інформацію, що забезпечує більш ефективне ознайомлення з довкіллям; розвитку мовленнєвої та комунікативної компетентності дитини; формування у дитини уявлення про саму себе і позитивного ставлення до себе та оточуючих.

Список використаної літератури

1. Бондар В. І. Інтеграція аномальної дитини в сучасній системі соціальних відносин, 2000. 154 с.
2. Ельконін Д. Б. Детская психология: развитие ребенка от рождения до семи лет. Москва: Учпедгиз, 1980. 328 с.
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
4. Прохоренко С. Я. Особливості соціальної інтеграції дітей з обмеженими можливостями. Вісник Одеського національного університету. Соціологія і політичні науки. 2013. № 18, Вип. 2 (1). С. 399-411.
5. Сілявіна Ю. Концепт педагогічної реабілітації вихованців з особливими освітніми потребами в сучасному професійно-педагогічному дискурсі. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. 2016 Вип. 2 (17) С. 44-51.